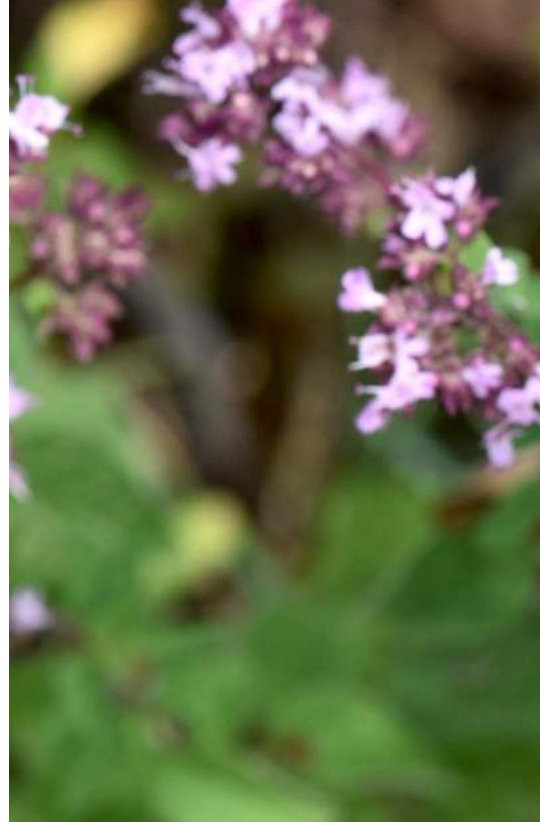

Nyhedsbrev #5 · Forår 2022

· Haveviden · Inspiration · Gode tilbud ·

Så kom og gik april. Skønne april, med vækster der velter op ad jorden, tidlige morgener med fuglefløj, og en tiltagende varme...men desværre også uden regn, intet der er værd at tale om, i hvertfald. De etablerede planter i haven, kan godt klare sig en tid uden nedbør (selvom de selvfølgelig også har en smertegrænse), men det nyplantede og nysåede, har det hårdt rundt omkring i haverne, medmindre man er villig til bogstavelig talt at åbne op for hanerne.

Hvis man gerne vil spare på de dyre dråber, er det en god idé at grundvande inden man planter og sår, og derefter beskytte den bare jord med organisk materiale. Materialet holder på fugten i jorden, så den ikke fordampes så hurtigt. Det kan være visne blade, græsafklip, staudetoppe, eller sågar en gammel sweater, så længe den er organisk. En fiberduk kan dog også anvendes. Jorddækket kan blive liggende og genopfyldes rundt om det nyplantede, når det formuler, men i såbedet skal jorddækket væk, når frøet er spiret. Jorddække er ikke kun til for nyplantede vækster. Bar jord er ikke til fordel for hverken planter eller dyr i haven, så husk altid at dæk jorden...

 Hilsen Rie & Anja

Den altid skønne merian, *Origanum vulgare*

Merian, *Origanum vulgare*, også kaldet almindelig merian eller vild merian, er en plante man ikke kan kalde en sjælden, eller en truet planteart i Danmark. Men alligevel er der meget stor grund til at dyrke den i haven. Merian tiltrækker nemlig et ublu antal af insekter, både bier, humlebier og svirrefluer, men især et mylder af forskellige sommerfugle. Nektarindholdet i merianblomster er meget højt, så det er en vigtig fødekilde for insekterne. Udover insektvenligheden, kan merian byde på en lang blomstring (hvilket også er vigtigt for insekterne), en høj tørke tolerance, spiselig, og en meget nem frøspiring. Så nem at det er muligt at så merian året rundt.

Hvis man ikke allerede har merian i haven, så er det bare afsted efter frø eller planter. **Birk & Barfod** byder på ca. 200 merian frø i posen, så der skulle være nok til at starte på...

Kålsommerfugl i merian

Blåfugl i merian

Græsrandøje i merian

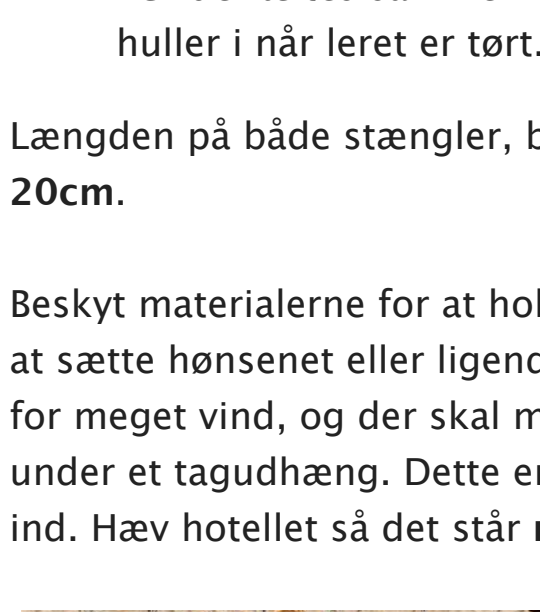
[Få frø til merian lige her](#)

Insekthotel på havn og i haven...

Hotel Hundested Havn – for insekter

Birk & Barfod er involveret i opbygningen af insekthotellet på Hundested Havn. En stort ét af slagsen, smukt placeret midt på havnen. Foran insekthotellet har vi sået blomsterblandinger ud, og plantet stauder. Det skal nok blive så fint. Vi er jo godt klar over at en havn ikke er arnestedet for insektbesøg, men nogle kommer der da. Insekthotellet er også ment som en inspiration og information, om hvordan man simpelt kan tiltrække flere insekter. Vi har også haft besøg af flere skoleklasser der har hjulpet med opbygningen, og elevernes iver og energi omkring projekt insekthotel, er nærmest det hele værd og tegner godt for fremtiden. Sammen med Galleri Lisberg, hvis trævæg insekthotellet er bygget op ad, indvier vi området **Kristi himmelfartsdag torsdag den 26. maj**. Kom gerne forbi...:–)

Insekthotel i haven

Insekthotel er en bolig vi mennesker tilbyder havens insekter. De insekter hvis levesteder desværre er blevet meget begrænsede efterhånden. Ved at have et insekthotel i haven, er man med til at understøtte insekternes overlevelse. Alle levende væsener har ret til at være her, og nogle af dem kan endda hjælpe os med:

- Bestøvning af havens planter.
- En have i balance, hvor de insekter man betragter som "skadedyr" naturligt spises af andre insekter.
- Tiltrækning af fugle og pindsvin der lever af insekter.
- Nyde synet af de forskelligeartede insekter der findes, og lære mere om dem.

At placere et insekthotel i haven, er dog ikke bare gjort med det. For at "holde" på insekterne, er det meget vigtigt at der er føde, vand og andre levesteder til dem. En stor variation af træer, buske, stauder og enårige planter, gerne planter der hører hjemme på vores breddegrader, og urørte områder med sten, kvas og brændestabler er gulf for insekterne. Suppleret med en dam, vandhul, eller blot et kar med vand, så har man en have der inviterer dyrelivet indenfor.

Et insekthotel kan antage mange former, men det kan være praktisk at man laver en form for konstruktion i træ, hvor man så har rum, hvor de forskellige materialer kan lægges ind. Men hey, det er blot hvad vi synes, som sagt kan det se ud på mange måder, blot der er nogle forhold man overholder, så hotellet rent faktisk anvendes af insekterne.

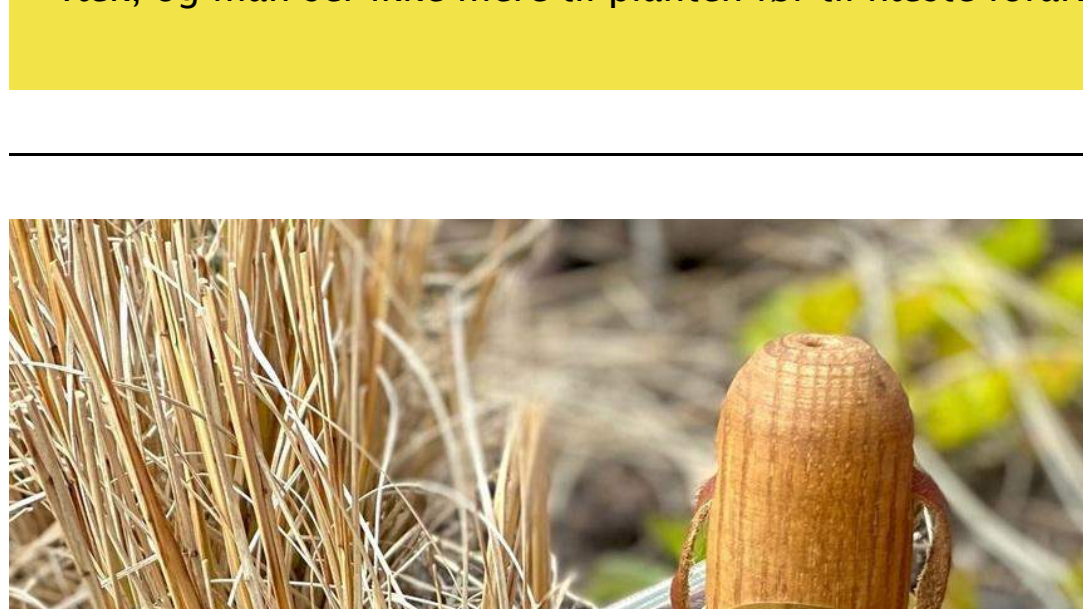
Forskellige insekter kræver forskellige forhold og materialer

Bier lægger æg i lange baner, så her er følgende materialer anvendelige:

- **Hule rør** af fx bambus eller solsikkestængler.
- **Grene** hvor bierne kan gnave igennem marven, som fx hyld og brombær. Slib indgangshullerne på stængler og rør, så de ikke skader bierne, når de flyver ud og ind. Grene og stængler skal være lukkede i den ene ende, dette kan løses ved at have en fast bagbeklædning.
- Borede huller i **tørre trækvælv** eller **træstubbe** af fx eg, ask og frugttræer. Bor altid på tværs af træets årer, og bor ikke hele vejen igennem træet. Hullerne kan være mellem 2–10 mm i diameter, så har man mulighed for at tiltrække flere forskellige arter af bier. Bor gerne hullerne så de skrâner lidt, så vand ikke kan trænge ind. Igen kan man slibe ved borehullerne, så de ikke er flossede.
- **Ler** der æltes sammen med sand, sættes ind som en hel klump, og bores huller i når leret er tørt.

Længden på både stængler, borede huller i træstykker og lermasse skal være **min. 20cm**.

Beskyt materialerne for at holde dem på plads, og i fred for nysgerrige fugle, ved at sætte hønsenet eller ligende foran. Bier holder af en solrig, varm placering uden for meget vind, og der skal monteres en form for tag, medmindre hotellet er under et tagudhæng. Dette er for at forhindre at der ikke trænger fugt og vand ind. Hæv hotellet så det står **min. 1m** over jorden, og fastgør det.

Andre insekter

Jo flere naturlige materialer man kan placere i et insekthotel, jo flere forskellige insekter tiltrækker man som fx mariehøns, edderkopper og biller. Eksperimentér med følgende materialer:

- Uld
- Hø/halm/strå
- Bladkvas
- Kogler
- Gamle potteskår
- Sten
- Mindre kviste
- Barkstykker
- Murstykke
- Tegldrænrør eller lerpoter der fores med nogle af ovenstående materialer er også velegnede.

Et hotel til andre insekter, skal gerne placeres hvor de mest opholder sig, og det er ofte i jordhøjde.

Generelt

Anvend **ikke** plastic, lak, lim, træbeskyttelse, eller andre uorganiske materialer til insekthotellet. Dette kan skade insekterne.

Et insekthotel skal vedligeholdes, og man skal skifte udslidte/rådne materialer en gang om året, fx i sensommeren. Sørg for at der ikke trænger fugt og vand ind i vinterhalvåret, da rigtig mange insekter overvintrer i hotellet.

Vorterod, *Ficaria verna*

Når foråret står for døren er det som amen i kirken, at folk på de sociale medier, over hækken, i supermarkedet, og hvor man ellers udveksler haveerfaringer, taler ufatbart meget om hvilken gul blomst der fylder så meget i bede, under træer og hække, og gud ved hvor. At en sådan fin lille blomst kan være genstand for så megen omtale, er jo dog smigrende, men desværre går **vorterod, *Ficaria verna***, i mange sammenhænge som værende et slemt ukrudt, fordi den er så flittig til at brede sig. Visse anerkendte kilder hvor man kan få have råd, anbefaler at vorterod fjernes, og det gerne med gift hvis muligt. Og ellers skal den stakkels vorterod ellers hakkes, pilles og graves op. Vorterod spreder sig via rødderne, og sjældent via frø, og planten ynder en muldrig fugtighedsbevarende jord.

Vi er med på at har man områder der helst ikke skal bugne af vorterod, som fx køkkenhaven, så er det hensigtsmæssigt at planten fjernes, gerne ved opgravning, så man får rødderne med. Men ellers er det **Birk & Barfods** erfaring at vorterod under træer og hække, eller i skovhaven, er eminent til at dække den bare jord af, og et forårsbed bestående af vorterod sammen med martsviol er foranøet, kan næsten ikke blive yndigere. Blomsterne fremkommer som sagt i foråret, og sommetider også meget tidligt, hvis vinteren har været mild, og blomsterne indeholder nektar til de insekter der er tidligt på færde. Man skal tænke på at bruger man det meste af foråret på at fjerne vorterod, skaber man jo plads til andre "slemme" planter der også skal luges væk. Så lad den fine gule vorterod være, den visner alligevel helt væk, og man ser ikke mere til planten før til næste forår...

Birk & Barfod har fået en heavy-duty planteskovl i havebutikken. En ordentlig kleppert på 350g, håndmedet og meget solid. Planteskovlen er god til at få gravet de forspirede småplanter i jorden, som lige om lidt skal ud på friland. Ydermere har skovlen mål på bladet, så den er også meget anvendbar som løglægger.

[Planteskovlen finder du her](#)

Afhentning af ordrer
Det er muligt at afhente sine bestillinger fra **Birk & Barfod**, i butikken **Barfods Have**. **Barfods Have** ligger i Kajgaden på Hundested Havn, så hvis man bor i lokalområdet, eller er på smuttur til skønne Hundested, så kan man spare fragten.

Facebook

Instagram

Hjemmeside

Vores mailadresse
birkogbarfod@gmail.com

Vil du ændre hvordan du modtager vores nyhedsbrev?
You can update your preferences or unsubscribe from this list.

Copyright © 2022 **Birk & Barfod**